

רבי נתן השבת של מברסלב

שבת ויקהל-פקודי

¶ **וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון...** (שמות לה, ב')

עיקר השלום כשהגוף נכלל בנפש. כי כל זמן שאין הגוף נכלל בנפש, אזי יש מחלקת גדול, בחינת אין שלום בעצמי מפני חטאתי. כי בודאי זה אי אפשר בשום אופן, שתתהפך חס ושלום הנפש להגוף לגמרי חלילה, כי הנפש נכספת לעולם לשרשה, לעשות רצון קונה. ואפילו אם הוא רשע גמור חס ושלום, וכבר התגבר גופו על נפשו ביותר על כל זה בפנימיות הנפש, בודאי צועקת נפשו מאד מאד בקול מר ועצום מאד, ונכספת ומתגעגעת מאד לשוב לשרשה.

כי רצון הנפש הוא רצון האמת דהיינו רצון השם יתברך. ורצון השם יתברך בודאי נשאר חיים לעולם, ואין מי שיוכל לשנות ולבטל רצונו חס ושלום בשום אופן, כמו שנאמר: ואתה מרום לעולם ה', וכתוב ימין ה' רוממה. כי בודאי השם יתברך יגמר את שלו כרצונו, ויהיה נשלם כוונתו מה שרצה בבריאת עולמו, שכל כוונתו היה כדי שהתחתונים דייקא יעבדו אותו דהיינו להפך הגוף לנפש. ועל כן בודאי הנפש כוספה חזק תמיד לעשות רצון קונה, אפילו אם התגבר הגוף כמו שהתגבר חס ושלום. ועל כן אי אפשר שיהיה שלום לרשעים, כמו שנאמר: אין שלום אמר ה' לרשעים, כי תמיד יש מחלקת בין הנפש והגוף. ומשם נשתלשל כל מיני מחלקות שבעולם.

ועל כן אין שלום כי אם כשזוכין להגביר הנפש על הגוף, עד שיתהפך הגוף לנפש שאז הוא השלום בשלמות באמת. כי הצדיקים זוכין לשבר הגוף לגמרי, עד שנתבטל רצון הגוף לגמרי, ונתהפך לנפש ממש, שזה עיקר השלום. ועל כן לעתיד לבא שאז יזכו הכל לזה, על כן יהיה אז השלום המפלא בעולם, כמו שנאמר: וגר זאב עם כבש וכו', כי אז יכללו הכל ברצונו יתברך, ויהיה נכלל בחינת בהמה באדם, גוף בנפש וכו', שזהו עיקר השלום. ועל כן נקרא שבת שלום, כי שבת הוא בחינת התגברות הנפש על הגוף, בחינת עולם הבא שזה בחינת שלום. (לקוטי הלכות - הלכות חדש ג' - אות ט' לפי אוצר היראה - שלום - כ"ה)

¶ **ויקם משה את המשכן...** (שמות מ"ו, יח)

אחד שאל למוהר"ני: מי גדול? הקטן שמקרב לצדיק, או הגדול שאינו מקרב? אמר לו: הלא בימי משה רבנו, עליו השלום, שאם אחד היה עושה דבר גדול להמשכן ולא הביאו למשה רבנו, עליו השלום, בודאי לא היה לו שום חשיבות כלל. אבל מי שעשה דבר קטן והביאו אל משה, בודאי היה חשוב מאד, ואמר אז התורה ב' (ראה לקוטי מוהר"ן א') שדייקא משה יוכל לאעלא שיפא בשיפא. (אבניה ברזל - אות ס"ב)

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

¶ ... איך אנחנו מתפללים, איך הייתה התפילה שלנו, וכל העבודות שלנו, זה עוד לא הגיע אפילו טיפה מן הים ממה שרוצה רבנו, אבל אסור ליפול, ולא לחשוב שאני כבר שקוע ואני רגיל ככה ואני לא יכול להשתנות. לפי דברי רבנו, כל אחד יכול להשתנות מהפך אל הפך, ממוות לחיים, יכולים להשתנות... וזה לא רק מחר, פעם אחת, בכל רגע, בכל יום ובכל עת, "ובטובו מחדש בכל יום תמיד", לא רק בכל יום, תמיד, זה כל היום, כל רגע של היום, "מחדש בכל יום תמיד", בכל יום, זה תמיד? בשביל מה צריכים לכתוב עוד 'תמיד'? בכל רגע תמיד, מעשה 'בראשית' - 'בראשית' זה 'ראש בית', הבעל הבית של העולם, זה הצדיק יסוד עולם הוא רבנו הקדוש, נו, כפי שאנחנו מחפשים האמת ויודעים, ורואים האמת כמו שהוא, שהעולם הזה הבל, כמו שאנחנו אומרים בכל יום, "לעולם יהא אדם ירא שמים בסתור ובגלוי ומודה על האמת, ודובר אמת בלבבו, וישכח ויאמר, ריבון כל העולמים, לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונו לפניך, כי על

רחמיך הרבים", מצדנו אנחנו רחוקים, עומדים בחוץ לגמרי, "לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונו לפניך, כי על רחמיך הרבים, מה אנו, מה חיינו, מה חסדינו, מה צדקותינו, מה ישועותינו, מה כוחנו", הלא כל הגיבורים כאין לפניך ואנשי השם כלא היו", אנשי השם, מפורסמים בשם גדול, "ואנשי השם כלא היו", וזה הבל, כלום, והעיקר אנחנו צריכים לרחם על עצמנו לחפש את רבנו, יש הכל מה שאנחנו צריכים בכל יום ובכל עת ובכל רגע...

ובכל רגע, מה זה התיקונים? שנוכה להתחדש מעכשיו בכל רגע, לא להתייחס, לא להתבלבל, להשליך עצמנו על ה' יתברך, ורבנו הקדוש אומר: "אני, כשבא היום אני משליך את עצמי ואת כל העניינים, של הילדים שלי, של הילדות, של הנכדים, הכל על ה' יתברך", הוא השליך, אבל אנחנו יכולים לומר "אני משליך"... אבל צריכים דווקא במסירת נפש, ממש בכל יום, תמיד בכל יום, "אני משליך עצמי {לה'} יתברך, ושיהיה הכל כרצוני", זה העיקר הישועה, זה עיקר התשובה, זה עיקר הכל, לא בשבילי, כי לא כלום, אנחנו צריכים למסור נפשנו להרחיק כל העולם הזה, כל הבלי העולם הזה מלבנו, זה הבל הבל, כי הכל הבל, אנשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע ונבונים כבלי השכל, נבונים, מה זה? גאונים? "ונבונים כבלי השכל, כי רוב מעשיהם תוהו", בלי הצדיק הוא תוהו ובואו, "כי רוב מעשיהם תוהו, וימי חייהם הבל לפניך", "והנשמה הטוהרה", האמת הזה, רק "הנשמה הטוהרה", היא טוהרה מכל הבלי עולם הזה, כל הנשמה מתרחק מכל הבלי עולם הזה, הוא לא רוצה, אדרבה... העולם שקוע בזה, ואנחנו צריכים למסור נפשנו להשליך את זה, ברכה כזו, תפילה כזו כמו שאנחנו מתפללים, אבל אסור ליפול.

מעכשיו כל רגע להתחדש, אני לא מוכרח להישאר ככה, אני יכול לישון עכשיו, אני כבר עניין חדש, אדם חדש, והעיקר הוא רבנו הקדוש, ה"ליקוטי תפילות", ה"ליקוטי תפילות" זה ה"ליקוטי מוהר"ן", זה רבנו הקדוש, ה"ליקוטי הלכות" זה ה"ליקוטי מוהר"ן", זה רבנו הקדוש, ה"ליקוטי עצות", כל דיבור שיוצאים מפי רבנו ורבי נתן, זה דבר אחד, רבנו הקדוש ורבי נתן זה חמה ולבנה, יום ולילה, שמש וירח.

ואנחנו צריכים להלבנה, ואין לנו קיום בלי הלבנה, כל חיותינו מהלבנה, כל הפרות וכל הצמחים וכל הלחם, ובלא הלבנה, אין לנו קיום, הלבנה זה התלמיד, זה יהושוע, רבנו ורבי נתן, זה אמת, אבל זה האמת אי אפשר לדבר עם אנשים, כי הם שקועים במה שהם שקועים, ולא חושבים שזה אמת, אתה משוגע? אתה ברסלב, אתה משוגע, מה אתה אומר? כסף לא כלום? כבוד לא כלום? אתה משוגע? הוא לא יכול להבין את זה, ככה העולם, יש עולם, ויש רבנו, אם אתה רוצה להיות שקוע בהבלי עולם הזה? מי מכיר אותך? אם יש שכל, תברח למקום שצריכים להציל את עצמך, ואם לא חושב על זה? הוא מרחם על הילדים שיהיה להם כל הכבוד שבעולם וכל הכסף, איזה בושא...

מכתב

(ספר אבי הנחל ב' - מכתב יג)

¶ ליקורי וחביבי, החושק וחומד וכוסף לדרש לחפש ולבקש, לתור ולחתר ולמצא תעלומות והחתרת המים עמקים המחיים ומקשרים נפשתינו ונפשות כל ישראל לשרשם, ומרפאים כל תחלואי הרעות והמרות שלנו ושל הדור הזה ושל הדורות הבאים לנצח, שאין להם רפואה רק על-ידי המים חיים אלו שנתגלו מחדש בעולם שהם כל נחמתנו ותקוותנו וכל חיותנו לדור דור לנצח.

יש צדיק אחתי שפלא שפלא ויש צדיק אחרתי שפלא שפלא...
וכאן בצעקה וצוואה... 1188

יש שמשקעים כל-כך בתאוותיהם עד שעושים מעשה בהמה ממש, ואף-על-פי כן הם רוצים להתחכם והם חכמים בעיניהם ונגד פניהם נבונים, ורוצים לחקר חקירות בידיעת אלקותו יתברך על-פי חכמות חיצוניות חס ושלום. גם בין הכשרים קצת שעדיין לא יצאו בשלמות ממעשה בהמה נמשך ונשתלשל פגם וטעות זה, עד אשר ברובי זהמת תאוותיהם רוצים להמציא חדשות ואומרים דעות זרות וחכמות של שקר בדרכי עבודת ה'. צריכים יגיעות גדולות לברר ולזכך את הנפש מזהמת הנחש, מעצת רשעים המסתירים האמת בחכמות חיצוניות ואפיקורסות של חכמי הטבע, ולזכות לתכלית הארת האמת והאמונה בתכלית השלמות, לדעת אמת אלקותו יתברך.

אנחנו בני ישראל מזהירים מלקבל עצות מהמנהיגים מפרסמים של שקר שהם בחינת מנחשים וקוסמים שמסריחים ומבלבלים את המח, ושעל-ידם נפגמת כל התורה, רק להיות תמים עם ה' ולקבל כל העצות מהחכם האמת ותלמידיו הקדושים, כי עיקר שלמות התורה הוא על-ידי החכם האמת. זה צריכין לידע, שבשביל לזכות לעצה אמתית שעל-ידה יזכה להצליח לנצח, צריכין לישב עצמו הרבה ולבקש ולהתחנן הרבה הרבה לה' יתברך שיוכה לעצות שלמות שיוכה על-ידם לגומרים קצת לאחרית טוב.

עיקר תיקון העצה הוא כשגומרים עם העצה מה שצריכין. כי מה שבא על עצה במלחמה ומצליח על-ידה לפי שעה ואחר-כך נתהפך הגלגל

ונופל, על-ידי זה בודאי אין זו עצה טובה. ועיקר העצה הטובה היא כשזוכה על-ידה לאחרית טוב. ועל-כן כל עצות העובדי כוכבים ומזלות הם עצות נבערות עצות הפוכות מן האמת, כי אף-על-פי שמצליחים על-ידה לפי שעה ומושלים על ישראל, אבל אחריתם עדי אובד ועליהם נאמר "ה' הפיר עצת גויים הניא מחשבות עמים", בחינת "עוצו עצה ותופר" וכו'. כי הם מתיעצים בכל פעם לכלות ישראל לגמרי חס ושלום, כמו שכתוב "על עמך יערימו סוד ויתיעצו על צפוניך, אמרו לכו ונכחידם מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד", אבל הקדוש ברוך הוא מצילנו מידם ולא יניחם לגמור עצתם.

עיקר הישועה הוא שלמות העצה, כשה' יתברך מאיר עיני האדם ונותן לו עצה איך להנצל ממה שצריך להנצל בגוף ונפש, כמו שכתוב "ותשועה ברב יועץ", וכן בספרי קבלה נקראים העצות ישועות.

סיפור

(ימי מוהר"נ ב' - סימן ל"ג)
© ... אחר כך התפללנו מנחה על העגלה, ובאנו לעת ערב לקהלת קדש טשערין ועמדנו אצל ידידינו הותיק הנגיד מורנו הרב דבער נרו יאיר והם היו מתפללים אז במנין מנחה, ובדעתי לסע על הספינה (שקורין פאראן) ולבוא לתוך העיר לבית ידידנו הותיק

הנגיד מורנו הרב יעקב יוסף נרו יאיר, ששם הוא תמיד אכסניא שלי אך רבי בער עכב אותנו בביתו ללון שם, כי בלא זה לא היה אז רבי יעקב יוסף בנינו בלילה הזאת ונשארו ללון שם ואכלנו שם סעדת הערב ושם נמצאו שני אנשים מבני הנעורים שבאו מקהלת קדש מעריראד לר' יודל נרו יאיר לשמע ממנו דברי אלקים חיים מתורתו של רבנו זכרוננו לברכה, ולא יכלו להגיע על שבת ושבתו בכפר אצל רבי בער הני"ל, ושם שמעו שרבי יודל הני"ל אינו בביתו בקהלת-קדש מדבדיבא, ובאו לכאן ביום ראשון לטשערין ולא מצאו אותו גם שם, כי נסע לצרך פדיון שבויים.

ושני אנשים האלה היה להם צער גדול מאד ועמדו בפחי נפש ומצטערים הרבה כי הם עניים ומסרו נפשם לבוא לכאן אחרי מניעות גדולות וחסרון כיס, כמפרסם עצם המניעות כשרוצין להתקרב אלינו, ואחר כל אלה לא מצאו מלקים ובתוך כך באתי אנכי לשם כנייל בעת שהם היו מוכנים כבר לחזור ולקטע לביתם, ונתעלבו שם קצת ודברתי עמהם קצת ונחמתי אותם הרבה, ואמרתי להם הלא אנו רואין כמה בני אדם נוטעים לאיה אדון כדי

לפעל אצלו איזה דבר בשביל עסקי פרנסה או לעשות עמו איזה משא ומתן, ואין מוצאים אותו בביתו, וצריכין לחזור וכל ההוצאה והטרחה הייתה בחנם לגמרי, ואף על פי כן חוזרים ונוטעים עוד הפעם, ועל פי רב מזדמן שנוטעים לאדונים פעמים הרבה ואין מוצאים אותם בביתם, או שמוצאים אותם בביתם אבל אי אפשר לנכס להם כי הם טרודים בעסקים אחרים על-אחת-כמה-וכמה אלפי אלפים ורבי רבבות קל-וחמר, כמה וכמה יש לבוא ולחזור ולבוא בשביל להתקרב לאנשים כשרים אמתיים שיכולים לקבל מהם חיות דקדשה שיהיו טובה לפנינו לעולמי עד ולנצח נצחים ובפרט כשנוטעים בשביל דבר שבקדשה אפילו אם אין משיגין הדבר אף על פי כן הגייעה בעצמה אינה נאבדת לעולם, כי על כל פנים כוונתו הייתה לטובה ובודאי ישלם השם שכר כל פסיעה ושכר כל פרוטה ופרוטה שהוצאתם על הוצאות כי שום פסיעה ושום תנועה בשביל איזה דבר שבקדשה אינו נאבד לעולם, אפילו אם אין זוכין להשיג הדבר ההוא והזכרתי אז לפניכם מה שראיתי בספר על פסוק (קהלת ז) טוב אחרית דבר מראשיתו וכו' ואין כאן מקומו ובוזה נחמתי והחייתי והחזקתי אותם קצת ונסעו לשלום :

עצות ותפילות

(לקוטי עצות - צדקה, כ"בא)

על-ידי צדקה ממשיכין כל החסדים ומעלין את הכבוד והמלכות דקדשה מן הקליפות והסטרא אחרא,

ומתקנים פגם תאוות אכילה, ואזי נתבטל הכבוד והמשלה של העזי פנים שבדור, וחוזר הכבוד למנהיגי אמת (לקוטי מוהר"ן א', סימן סז).

על כן צריכין ליתן צדקה אצל יואתה מושל בכלי כמובא, כדי להעלות הכבוד והמשלה מהסטרא אחרא ולהחזירם אל הקדשה (שם).

... רחמן מלא רחמים, רחמן מלא רחמים, רחם על כבודך הגדול והקדוש. וזכנו ועזרנו שנוכה להעלות ולהחזיר כל הכבוד אל הקדשה. וזכנו ברחמיך הרבים להרבות בצדקה תמיד, לתן צדקה הרבה לעניים הגונים הרבה בשמחה וטוב לבב באמת ובשלמות גדול כרצונך הטוב, באופן שנוכה על-ידי הצדקה להמשיך אור הפנים אל הכבוד. ותברך אותנו כלנו יחד באור פניך, ותמשיך עלינו חסדיך הרבים הכלולים בשמך הגדול, ותאיר עלינו כל החסדים הכלולים בחמשה חסדים כנגד חמשה פעמים צדקה שנוכר בתורתך הקדושה, ויקים בנו מקרא שכתוב, "אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך". ונזכה להעלות את הכבוד והמלכות מצדק לצדקה. ותעזרו ותושיענו להוציא כל הכבוד מן העזי פנים ולהחזיר כל הכבוד אל המביני מדע דקדשה. ויחזר לנו כל הגדלה והכבוד לצדיקי הדור וכשרי הדור האמתיים הנקראים פני הדור באמת :

על רבנו נחמן - ואומר שהוא "נְיָ נְיָ נְיָ מְאֹמֵן" ו"אני נְיָ נְיָ מְאֹמֵן" ובאמצע הוא אומר: "אני נְיָ נְיָ מְאֹמֵן" - הבת שלו שאלה אותו: "אמרת שאתה הרבי?", ור' ישראל הקפיד מאד עליה ולא רצה לדבר איתה כמה ימים.

פעם, ר' ישראל דיבר ממשיח, ואמר שהוא לא משיח, כי: כתוב בפתק "ועליך אמרתי האש שלי תוקד עד ביאת המשיח", אז אני לא משיח! ופעם, אמר: "אם הייתי שקרן, הייתי אומר שאני משיח".

פעם, שאלו את ר' ישראל אם הוא שליח של רבנו הקדוש, יען שהוא קיבל את הפתק, והשיב ר' ישראל: "לא! מי יכול לפתוח פה?".

חוס וחמל ורחם עלינו ומלא משאלותינו לטובה ברחמים, וזכנו להרבות בצדקה תמיד לעניים הגונים באמת כרצונך הטוב, ונזכה לתן צדקה בשעת התפלה, בעת שאנו אומרים פסוק, ואתה מושל בכל. עד שנוכה להעלות הממשלה והכבוד והמלכות מן הקליפה, להעלות ולהוציא ולסלק כל הכבוד והגדלה והמשלה מן העכו"ם והרשעים והעזי פנים שבדור, ולהחזיר כל הכבוד והמלכות אל הקדשה, וישוב הכבוד אל המביני מדע, אל הצדיקים והחכמים האמתיים דקדשה. ונזכה לשבר תאוות אכילה ולהמשיך פנים אל הכבוד. ותצילנו מריב ומחלוקת תמיד. ותעזר לנו שיבואו לנו נפשות רבות חדשות דקדשה על-ידי הכבוד דקדשה. ונזכה ליראה ואהבה בשלמות. ועל-ידי-זה נזכה להוליד ולגדל את הנפש בלי שום קשוי הולדה וכלי שום צער גדול בניס כלל. רבונו של עולם, אל הכבוד, "ילך ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש. והעשר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל ובידך כח וגבורה ובידך לגדל ולחזק לכלי". זכנו להעלות כל הכבוד לשרשו שבקדשה: (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה סז)